

Gastrointestinal Endoskopi Hemşireleri Derneğinin Türkiye’de Kuruluşu

Sağlık hizmetleri, hekim başta olmak üzere tüm sağlık çalışanlarının birlikte üretip insana sunduğu hizmettir. Bu hizmet insana verildiği için en üst düzeyde ve kusursuz olması gerekir. Mükemmel bir hizmet sunumu için öncelikle sağlık çalışanlarının belli bir disiplin ve uyum içinde çalışmaları gerekir. Tıp hizmetlerinin bilimsel ve akılcı bir yaklaşımla üretilmesi gerektiği için sürekli eğitimin yaşamsal önemi vardır.

Hemşire, sağlığın korunması geliştirilmesi yanı sıra hastalıkların önlenmesi ve tedavisinde görev alır. Hemşire hastalarının bireysel özelliklerini göz önünde tutarak onların fiziksel, psikolojik, manevi sağlığına katkıda bulunmakla görevlidir.

Hemşire toplumsal gelişim ve değişimleri izlemenin yanı sıra mesleği ile ilgili bilimsel gelişmeleride izlemek mecburiyetindedir. Hemşirelik mesleğinde bilgi ve becerinin güncelleştirilmesi zorunluluğu vardır. Bu nedenle çalıştıkları kurumların ve gönüllü mesleki örgütlerin yaşam boyu devam edecek eğitim programları hazırlamaları gerekmektedir.

Sağlık hizmetine gereksinimi olanlara verilecek hizmetlerde bireye en yakın sağlık elemanı hemşiredir. Bu nedenle hemşireye ve onun mesleğine sağlık çalışanları kadar toplumun da sevgi ve saygı göstermesi gerekir. Hemşire, hastaya en yakın sağlık elemanı olması nedeniyle hizmetlerin uyum içinde düzenlenmesini sağlamak yanı sıra hizmetin üst düzeyde verilmesi için gereken önlem ve tedbirlerin alınmasından sorumludur.

Sağlık hizmetlerinin üretim ve sunumunda sağlık çalışanları birbirine hesap sorma, hesap verme sorumluluğundadırlar. Doğadaki değişimin yanı sıra düşüncelerimiz de zaman içinde değişebilmektedir. Yeni bir dünyada yaşadığımız açıkça görülmektedir, bunu görmemeye çalışmak tehlikeli olabilir.

Hemşire kendisinden beklenen görevlerin ve hizmetlerin bütünlüğünü sağlamak için içinde çalıştığı sağlık kurumunun felsefesini, hedeflerini ve standartlarını, politikalarını ilke ve kurallarını bilmek ve o doğrultuda çalışmak zorundadır.

Kurumda araç, gereç ve malzemelerin yerinde, doğru ve ekonomik kullanılmasını sağlamak hemşirenin kuruma karşı sorumluluklarındandır. Hemşire topluma iyi hizmet verebilmek için beden ve ruh sağlığını korumalıdır. Aynı zamanda bilgi ve yeteneklerini de sürekli geliştirmelidir. Hemşire kendine olan güven duygusunu geliştirmek için mesleği ile ilgili gelişmeleri izlemeli ve uygulamaya geçirilmesine de gayret etmelidir.

Hemşire hastanın yasal haklarını kullanmasına da destek olmalıdır. Hemşire hasta haklarına sağlık çalışanlarının saygılı olması konusunda duyarlı olmalıdır. Hastanın yalnızlığını gideren kişi hemşiredir. Hasta, hasta yakınları ve sağlık çalışanları birbirlerine karşı sevgi ve saygı göstermelidirler.

Son yüzyılda tıp bilimi ve ilgili teknolojilerdeki ilerlemeler tıp hizmeti üreten kişilerin sürekli eğitim içinde olmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle tıpta öncülük yapan batı ülke-

Bende konuyla ilgili düşüncelerin oluşması bir tesadüfe bağlıdır. Gastroenteroloji hemşire ve yardımcıları derneği konusunda bilğim olmasına rağmen konuyla ilgili çalışmayı hiç düşünmüyordum. Çünkü okumuş, bilge olduğunu söyleyenler diyarında ne yapmak istersen sorun vardı. 1990'lı yılların başında Boston-Amerika'da katıldığım bir kongrede sigara içmek için dışarı çıktığımda (o zamanlar sigara besiz olsa da ben onsuz olamıyordum) biraz da farklı toplantı salonlarına gireyim dedim. Bir salona girdim, ortalık karanlık, toplantıdaki konuşmalar güzel, fakat klasik konuşmalar olduğunu gördüm. Işıklar yanınca dinleyicilerin çoğunun ya da tama yakınının bayan olduğunu gördüm. Meğerse ben hemşirelerin oturumuna katılmışım. Konuşmalardan ve tartışmalardan etkilendim. O zaman hemen bu konuda bir şeyler yapmanın zamanı gelmiş diye düşündüm. Daha sonra Avrupa'da da Gastroenteroloji Hemşireleri ve Yardımcıları Derneği'nin toplantılarını izledim. Nihayet 1996'da Avrasya Derneği yanı sıra Gastrointestinal Endoskopi Hemşire ve Teknisyenleri Derneği'ni de kurmamız gerektiğine karar verdik. 1996 benim aşırı heyecan yüklü olduğum bir yıldır. Yıllarca süren kurgulardan sonra eyleme geçerek işler başarılabilir. Bu kez

Ankara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Yüksek Okulu'nda müdürlük yaptığım dönemde de hemşirelik okulunda son yılda öğrencilerin bir uzmanlık dalında bilgi ve becerilerini yoğunlaştırmalarını savunsam da akademik ortamda yandaş bulamadım. Çünkü tüm köşeleri tutucular ele geçirmişti. Artık yapılacak işlerin uzmanlık dernekleri aracılığı ile gerçekleşmesine çalışmak gerekti. Bunun için de ilk yapılacak iş uzmanlık hemşire derneği kurmaktır. Çevremizdeki tutucuların bana “bunları da başımıza sorun yapacaksınız” dedikleri hala kulağımda yankılanmaktadır. Fakat ok yaydan çıkmış, hedefini aramaktadır. Düşünce yola koyulmuş, o da hedefe gitmektedir. Engeller aşılabacak ve hedefe varılacaktır.

Gastrointestinal Endoskopi Hemşireleri ve Teknisyenleri Derneği 9 Temmuz 1996'da resmen kuruldu. İlk başkanı Hemşire Nuray Karagülle oldu. Derneğin yönetim kurulu üyeliklerine de Gülnur Şanöver, Şennur Berber, Mehtap Özdoğan, Fatma Ayvaz, Birsen Temel, Kıymet Yıldırım seçildiler. Böylece Türkiye'de bir ilk gerçekleşmiş oldu. Bir şeyi yaşama geçirmek değil, onu yaşatmanın ne denli zor olduğunu bizim gibi hemşirelerimiz de anlayacaktı. Onlara tüm deneyimlerimizi aktarmak yanı sıra bu işlerin bu ülkede ne denli zor olduğunu da öğrettik. Bu işin gönüllülük esasına dayandığını, gönül verenlere engel olunmamasını, bu işi kendi aşısı ve işi için düşünenlere de fırsat verilmemesini söyledik. Emeğe saygı göstererek, birbirlerine kenetlenerek mesleklerini yüceltebileceklerini öğrenmeleri gerektiğini anlayacaklarını ifa-

[illegible][illegible]

Kısmi Mühür	Kısmen otuz otuz			Mevzuu nazariyye ve haddisi
	Tarifi	No.	Numaranı (gizli)	

7

25/01/1908

Toplantı tarihi: 25/01/1908

Başkanı adı ve soyadı: Fatma Özal

Azaları adı ve soyadı: Fatma Güler, Bircan Taner, Dilak Başkaya
Leyle Başkaya

KARARIN METNİ

1) 25.01.01 tarihinde saat 13.00'de Güzenterikali, Hemen
Dereği, Lüzum Güler, Tok Güzenterikali, Dereği,
Gül, Mehmet Bayrak, Sal 12/2, Kızlar, Marmara
Nispetine, Başkaya.

2) Toplantıda katılan bütün kadınlar arasında gerçekleştirilen
kararı için görüş şöyledir: uygulanır.
Başkan: Fatma Özal
Başkan Yardımcısı: Fatma Güler
Genel Sekreter: Bircan Taner
Muhasep: Güler Dilak Başkaya
M. Leyle Başkaya

3) Kararı olan dağın altına yerleştirilen malzeme
alınır ve malzeme kararlaştırılarak hersey
ve toplantıya göre yerine ve geleneğe Başkaya
Yardımcısı: Fatma Güler ve Leyle Başkaya (Gül) yerleştirilir.
İmza:

[illegible]

de ettik. Başkan olmanın değil bir şeyler yapmalarının daha önemli olduğunu öğretmeye çalıştık. Çünkü onlarda da iş yapmanın değil laf etmenin ve başkan olma isteğinin neden olduğu hastalığın ilk belirtilerini gözlemlemekteydik.

Gelecekte ortaya çıkabilecek yıkıcı isyan hareketlerini önlemek için 20-12-1996 günü yapılan yönetim kurulu toplantısında özellikle şu kararların alınmasını sağladık.

1) Derneğin kurulmasına katkısı olan Prof. Dr. Ali Özden, Doç. Dr. Burhan Şahin, Prof. Dr. Selahattin Ünal, Doç. Dr. Bahri Ateş'in onursal üye olmalarına,

2) Türk Gastroenteroloji Derneği ile işbirliği yaparak ulusal kongrelerde kurs ve toplantı düzenlenmesine karar aldırıldı.

Bu derneğimizin daha sonraki başkan ve yönetim kurulları da özellikle Türk Gastroenteroloji Derneği ile olan işbirliğine özen gösterdiler. Türk Gastroenteroloji Derneği şemsiyesi altında faaliyet göstermekten onur duydular, ayrılıkçı bir tavır asla takınmadılar.

Türk Gastroenteroloji Derneği'nin ulusal gücünü yıpratmaya çalışanlar bu derneğimizin de TGD ile işbirliğini bozmaya çalışsalar da başarılı olamadılar. Bu derneğimizin bazı üyeleri başkanlık sevdasına tutularak derneğin huzurunu kaçırmaya çalışsalar da onlara fırsat vermediler. Gastrointestinal Endoskopi Hemşireleri ve Teknisyenleri Derneği'nin kuruluş felsefesine sadık kalan, bu derneğin yöneticilerine ve üyelerine şükranlarımı sunuyorum.

İlaç ve teknoloji firmalarının hemşirelerin bilgi ve becerilerini arttırmak konusundaki çabalarına yeterli destek olmamalarını anlamak mümkün değildir. Bu konuda ülkemizde sağlık sorunlarını çözmekle yükümlü bakanlığın olumsuz yaklaşımının etkisi olduğunu düşünmekteyim.

Sağlık Bakanlığı hemşirelik mesleğini bilim ve teknoloji ile beslenen bir meslek olarak görmemektedir. Bu nedenle de hemşirelerin bilgi ve görgülerini geliştirmek için bilimsel kongrelere katılımını desteklememektedir. Bu yaklaşımlara karşı hemşirelerimizden çoğu kendi maddi olanaklarını zorlayarak onurla kongrelere katılmaktadırlar.

Günümüzde bilim ve teknolojiye gelişim yeni uzmanlık dallarının gündeme gelmesini zorunlu hale getirmektedir. Bu gelişime direnmenin de mantığı yoktur. Özellikle teknolojiye dev adımlarla ilerleyen gelişme, tıp hizmetlerinin üretilmesinde hemşire ve teknisyenlerin önemini arttırmıştır.

Bilim ve teknolojinin gastroenterolojide tanı ve tedavide kullanılmak üzere sunduğu yeni ürünlerin uygulanmasında da bilgi ve beceri ile donanımlı hale getirilmiş hemşirelere ihtiyaç vardır. Bu gelişimler hem gastroenteroloji klinik hemşireliğinde hem de endoskopi hemşireliğinde önemli açılımların yaşanmasına yol açmıştır.

Bu doğal gelişim nedeniyle biz de Endoskopi Hemşireleri ve Teknisyenleri Derneği yanı sıra Gastroenteroloji Klinik Hemşirelerinin de bilgi ve becerilerinin artırılmasına katkıda bulunmak için 08-01-2001 tarihinde Gastroenteroloji Hemşireleri Derneği'nin kurulmasına öncülük ettik. Böylece Gastroenteroloji Hemşireliği anlayışının ülkemizde de yaşama geçirilmesi sağlanmış oldu. Bu derneğimiz de TGD şemsiyesi altında 08-01-2001 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Bu derneğin ilk başkanı Fatma Özel olmuştur. İlk yönetim kurulunda Fatma Gökçe, Birsen Temel, Dilek Büyükkaya, Leyla Baykal görev almışlardır.

Bugün Gastrointestinal Endoskopi Hemşireleri ve Teknisyenleri Derneği ile Gastroenteroloji Hemşireleri Derneği iç içe, el ele TGD şemsiyesi altında başarı ile çalışmaktadırlar. Bu derneklerin kurulması gastroenterolojide hizmetlerin üretilmesinde, sunumunda standardı yükseltmesi yanı sıra tanı ve tedavide çağcıl bir yaklaşımın da yaşanmasını sağlamıştır. Kısa zamanda başarıya katkısı ve ekonomik etkinliği görülmüştür.

Hemşirelik konusunda, uzmanlık dernekleri konusunda yurtdışında da birçok ülkede ulusal ve uluslararası boyutlu çalışmalar yapılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri birçok konuda olduğu gibi bu konuda da uzmanlaşmanın önemini ilk kavrayan ülkedir. Marna L. Schirmer 1969 yılında New York'da "The Society of Gastroenterology Nurses and Associates" (SGNA)'yı kurmuştur. Bu dernek profesyonel bir organizasyon olarak kurulmuştur. Eğitim, araştırma yanı sıra üyelerinin mesleki becerilerinin de gelişimine katkıda bulunmayı amaçlayan bir kuruluş olarak faaliyet göstermesi planlanmıştır. O zamanlar Marna L. Schirmer New York, Mount Sinai Hospital Medical Center'da çalışıyordu.

O tarihlerde kullanılan teknolojilerden gastrocamera, Hirschowitz esophagoscope, rijit sigmoidoscope, daha sonra flexible gastroskop, kolonoskopun kullanımında Marna gastroenterologlara yardım ediyordu. Marna 1969'da Gastroenteroloji Hemşireleri ve Yardımcıları Derneği'ni (SGNA) kurduktan sonra 1970-71'de ASGE toplantılarına katılarak toplantıya

katılan hekimlerden birlikte çalıştıkları hemşirelerin isim ve adreslerini toplar. Böylece onlarla yazışarak üye olmalarını sağlar. Üye sayısını arttırmak için büyük uğraş verir. Yıl 1973 ASGE Başkanı Dr. H. Worth Boyce, San Francisco'da yapılacak yıllık kongrede SGNA'ya faaliyetleri için bir toplantı salonu verir. Bu toplantıya 90 kişi katılır. İlk işleri isim değişikliği yapmak olur.

SGNA'nın adı Society of Gastrointestinal Assistant (SGA) olur. SGA journal 1977'de yayına başlar. On iki yıl sonra 1989'da SGA'nın adı "The Society of Gastroenterology Nurses and Associates" (SGNA) olarak değiştirilir. Derginin ismi de "Gastroenterology Nursing" olur.

Avrupa'da da konuyla ilgili çalışmalar çok eski olmakla birlikte, Avrupa ülkeleri arasında konu ile ilgili bir dernek kurmak ilk kez 1994 yılında yapılan UEGW'de Endoskopi Hemşireleri ile ilgili toplantıda gündeme gelmiştir. Oslo'da (Norveç) endoskopi hemşireleri toplantısında Avrupa çapında bir kuruluşun oluşturulmasına karar verilmiş ve 1995'de Berlin'de "The European Society of Gastroenterology and Endoscopy Nurses and Associates" ESGENA kuruldu. Bugün ESGENA'nın 40 ülkeden yaklaşık 7000 kadar üyesi vardır. 1996'da Paris'te ESGENA ilk seçimini gerçekleştirerek yönetim kadrolarını oluşturmuştu.

ESGENA, "European Society of Gastrointestinal Endoscopy" (ESGE) ve "World Organisation of Digestive Endoscopy"

(OMED), UEGW (United European Gastroenterology Week) ile sıkı bir iş birliği içindedir.

Ulusal Gastroenteroloji Endoskopi Hemşireleri ve Yardımcıları Dernekleri zaman içinde bir araya gelerek uluslararası organizasyonları, dernekleri gerçekleştirmişlerdir. SIGNEA "The Society of International Gastroenterological Nurses and Endoscopy Associates" profesyonel bir kuruluş olarak 1980'lerden bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir.

Artık 2009'dan itibaren bilim çevreleri ve Sağlık Bakanlığı çevreleri sağlık hizmetlerinin bir ekip tarafından sunulduğunu, bu ekipte hemşire ve yardımcı personelin de yaşamsal önemde yeri olduğunu anlamalıdır. Biz bu iki derneğin kurulması için elimizden geleni yaptık. Bu dernekleri yaşatmak onların görevi. Dernekler kişilerin basit kaprislerinden daha önemlidir. Hemşire arkadaşlarımızın derneklerinin gelişimine katkılarının devam etmesine ve büyük başarılarla imza atacaklarına inancımız tamdır.

Bundan böyle bu derneklerimizin uluslararası kardeş kuruluşlara üye olması için çaba göstermek gerekmektedir.

Saygılarımla

Prof. Dr. Ali ÖZDEN

02.02.2009



ESKİ HİNDİSTAN

Bhagavata Purana'dan Kral Parikshit ve Rishi (1575), dini ve ahlaki kanunların dayandığı eski iplikleri tartışırken gösterilmiş. Hint dinleri, maneviyata maddiyattan daha çok önem verdiğinden, mantığa dayalı, laik bir tıp sisteminin gelişmesini sağlamıştır. Cleveland Museum of Art